

นวัตกรรมการบริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายุคดิจิทัล

INNOVATION FOR MANAGEMENT IN THE DIGITAL AGE OF

EDUCATION ADMINISTRATORS UNDER THE PRIMARY EDUCATION

SERVICE AREA OFFICE

ทัตธนันท์ พุ่มนุช, วรณรี ปานศิริ และทัศนีย์ ช่อเทียนทิพย์*

Thatthanun Pumnuh, Wannaree Pansiri and Tassanee Chotientip

หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

Doctor of Philosophy Program College of Management Innovation,

Rajamangala University of Technology Rattanakosin

*Corresponding Author E-mail: thatthanun.pum@rmutr.ac.th

Received May 30, 2024; Revised August 7, 2024; Accepted September 18, 2024

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบของนวัตกรรมการบริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายุคดิจิทัล 2. เพื่อสร้างนวัตกรรมการบริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายุคดิจิทัล และ 3. เพื่อประเมินคุณภาพของนวัตกรรมการบริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายุคดิจิทัล เป็นการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ เครื่องมือที่ใช้วิจัยมี 2 ชนิด คือ 1) แบบสอบถาม มาจากแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัย และแนวคิดการบริหารงานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ทั้ง 6 เขต กลุ่มพื้นที่การบริหารการศึกษาขั้นพื้นฐานประจำเขตตรวจราชการ ที่ 4 กลุ่มตัวอย่าง 379 คน ประชากร จำนวน 6,890 คน 2) แบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ สถิติค่าความถี่ ค่าร้อยละส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory factor analysis : EFA)

ผลการวิจัย พบว่า นวัตกรรมการบริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายุคดิจิทัล มี 3 องค์ประกอบ ได้แก่ (1) การบริหารโดยใช้เขตพื้นที่การศึกษาเป็นฐาน เป็นการกระจายอำนาจการจัดการศึกษาจากการรวมศูนย์อำนาจของระบบราชการไปยังหน่วยปฏิบัติที่เป็นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (2) การพัฒนานวัตกรรมที่ยั่งยืน เป็นการริเริ่ม พัฒนา สร้าง หรือนำนวัตกรรมเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการพัฒนาสถานศึกษาอย่างยั่งยืน (3) การบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม เป็นการเปิดโอกาสให้บุคคลได้มีส่วนเกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานในลักษณะของการรับรู้ ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ ข้อค้นพบจากการศึกษา ได้นวัตกรรมการบริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายุคดิจิทัลที่มีความเหมาะสม มีความถูกต้อง มีความเป็นไปได้ และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการบริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายุคดิจิทัลให้มีประสิทธิภาพได้

คำสำคัญ: วิเคราะห์องค์ประกอบ, นวัตกรรมการบริหาร, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา, ยุคดิจิทัล

Abstract

The objectives of this research article are: 1) to analyze the elements of innovation in administration of primary education service area offices in the digital era, 2) to create innovation in administration of primary education service area offices in the digital era, and 3) to evaluate the quality of innovations in the management of the primary education area office in the digital age. This research is a quantitative and qualitative research which studied concepts, theories, documents, academic articles, journals, and research related to management both domestically and abroad including management concepts of the 6 primary education service area offices in the management of the basic education administration area group Government Inspection District No. 4. The data were collected from a sample of 379 people, with a population of 6,890 people. There were 2 types of research tools used namely: 1) questionnaires and 2) interview forms. Data were analyzed by using Statistics on frequency, percentage, standard deviation and exploratory factor analysis (EFA). The research results found that:

Innovation in the management of primary education area offices in the digital era has 3 components as follows: (1) Administration using educational areas as a base is the decentralization of educational management from the centralized authority of the bureaucracy to the operational units that are educational area offices; (2) Sustainable innovation development is the initiation, development, creation or use of innovative digital technology in sustainable development and (3) Participatory management is an opportunity for individuals to be involved in operations. In the form of knowing, jointly thinking, jointly doing, jointly deciding, which will lead to the goals of the organization. Findings from the study can be used as the innovations in the administration of primary education service area offices in the digital age that are appropriate, accurate and possible and can be used to effectively manage primary education service area offices in the digital era.

Keywords: Analysis of Components, Management Innovation, Primary Educational Service Area Office, Digital Ara

บทนำ

โลกในยุคศตวรรษที่ 21 เป็นสังคมและเศรษฐกิจฐานความรู้ (Knowledge based Society and Economy) ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงในการจัดกิจกรรมในทุก ๆ ด้าน ทั้งในด้านการศึกษา ไลฟ์สไตล์ฯ ผู้บริหารการศึกษาจำเป็นต้องพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง ปรับเปลี่ยนแนวทางการดำเนินงาน ผู้บริหารจำเป็นต้องมีภาวะผู้นำการตัดสินใจที่ดี และมีความเป็นมืออาชีพในการบริหารงาน จึงจะสามารถสร้างสรรค์นวัตกรรมการบริหารหน่วยงานยุคดิจิทัลที่มีประสิทธิภาพ (ศรเนตร อารีโสภณพิเชฐ, 2561) เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ ทันต่อโลกที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว นวัตกรรมมีบทบาทและมีความสำคัญต่อการบริหารงานของภาครัฐในปัจจุบัน ภาครัฐต้องมีการปรับตัวและตื่นตัว รู้เท่าทันต่อความเปลี่ยนแปลงเพื่อตอบสนอง ความต้องการของประชาชน ซึ่งแนวคิดและวิธีการต่าง ๆ เพื่อให้สำนักงานรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง แม้ว่าการเปลี่ยนแปลงบางครั้งเป็นสิ่งที่น่ากลัว ทว่าหากมีการเตรียมพร้อมและขบคิดเส้นทางเดินที่ถูกต้อง การเปลี่ยนแปลงก็เป็นเรื่องที่วิเศษสุด นำมาซึ่งอนาคตที่ดีงามและมั่นคง (รัชยา เรืองศรี, 2562) นวัตกรรมมีความสำคัญทั้งนวัตกรรมการบริหาร นวัตกรรมบริการ ภาครัฐและนวัตกรรมเชิงนโยบาย โดยทั่วไปจึงต้องมีวิธีการและบริหารที่เหมาะสม และกำหนดโครงสร้างการบริหารและกลยุทธ์ส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมุ่ง สร้างผลผลิตที่มีคุณภาพตามกรอบวงเงินงบประมาณที่ได้รับในการขับเคลื่อนให้เกิดผลผลิตตามตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ เพราะเมื่อก้าวเข้าสู่ยุคดิจิทัล (Digital Era) ทุกอย่างมีการเปลี่ยนแปลงและเป็นไปอย่างก้าวกระโดด ดังนั้น ผู้บริหารการศึกษาจึงมีความจำเป็นที่จะต้องเปลี่ยนทัศนคติและแนวคิดการบริหารของตนเองให้รู้เท่าทันต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป (จุฬาลักษณ์ โสระพันธ์, 2564)

จากผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงทำให้เกิดผลอย่างจริงจังจำเป็นต้องปฏิรูปการศึกษา ด้านต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับ จุฬาลักษณ์ โสระพันธ์ (2564) ได้เสนอความเห็นที่ ผู้บริหารการศึกษา ยุคดิจิทัล ในยุคที่โลกมีการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว ผู้ที่สามารถปรับตัวและเตรียมความพร้อมเพื่อให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับโลกอนาคตได้เร็วเท่าไรย่อมมีความได้เปรียบมากเท่านั้น การมีพื้นฐานการศึกษาและนวัตกรรมการศึกษาที่ดีถือเป็นกุญแจสำคัญในการเตรียมความพร้อมให้กับเด็กและบุคลากรของประเทศในยุคดิจิทัล ดังนั้นบทบาทของผู้บริหาร การศึกษายุคดิจิทัลถือได้ว่าเป็นบทบาทที่มีส่วนสำคัญที่จะนำประเทศเปลี่ยนผ่านไปสู่ยุคประเทศไทย 5.0 ซึ่งบทบาทสำคัญของผู้บริหารการศึกษาหรือผู้บริหารการศึกษาที่ดีในยุคดิจิทัล และเป็นแนวทางการเอาตัวรอดสำหรับองค์กรขนาดใหญ่ จึงหนีไม่พ้นต้องปรับตัวให้ทันกับความเปลี่ยนแปลงของโลกดิจิทัล จึงหนีไม่พ้นต้องปรับตัวให้ทันกับความเปลี่ยนแปลงของโลกดิจิทัล (ธัชกรณ วชิรมน, 2562) อีกทั้งจากรายงานผลการติดตาม ประเมินผลการบริหารและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จำนวน 6 เขต 4 จังหวัด ได้แก่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ตามมาตรฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา โดยมีผลการประเมินความพึงพอใจของกลุ่มพัฒนาระบบบริหาร (กพร.) ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในปีงบประมาณ 2564 ปรากฏว่า ผลการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการศึกษาอยู่ในเกณฑ์ที่ต่ำกว่ามาตรฐานตัวชี้วัด ใน 4 ประเด็นดังนี้ คือ 1) กระบวนการส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนางานยังขาดความเป็นระบบไม่ครอบคลุมกลุ่มงานเท่าที่ควร 2) บุคลากรขาดความชัดเจนในการประเมิน 3) แนวทางการปฏิบัติงานยังไม่ชัดเจน และ 4) บุคลากรยังขาดประสบการณ์ในการปฏิบัติงานในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายเมื่อมีการปรับเปลี่ยนสายงานใหม่

ด้วยเหตุผลและความเป็นมาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะสร้างนวัตกรรมการบริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ยุคดิจิทัล กลุ่มพื้นที่การศึกษาประจำเขตตรวจราชการที่ 4 เพราะปัจจุบันนวัตกรรมเป็นเรื่องที่มีความสำคัญอย่างมากต่อการพัฒนาภาครัฐ และเพื่อเป็นการส่งเสริม สนับสนุนให้มีการแสวงหานวัตกรรมใหม่สำหรับการบริหารงาน ตลอดเวลา รวมทั้งสำหรับใช้เป็นแนวทางในการพัฒนานวัตกรรมการบริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ยุคดิจิทัล กลุ่มพื้นที่การศึกษาประจำเขตตรวจราชการที่ 4 และส่งผลดีต่อประเทศชาติ ทำให้การศึกษามีความเจริญก้าวหน้าทันยุคแห่งสังคมการเรียนรู้แบบยุคดิจิทัล และยุควิถีใหม่ (New Normal) คอยขับเคลื่อนการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กลุ่มพื้นที่การศึกษาประจำเขตตรวจราชการที่ 4 ให้มีความเจริญก้าวหน้าเป็นที่ยอมรับของสังคมต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบของนวัตกรรมการบริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ยุคดิจิทัล
2. เพื่อสร้างนวัตกรรมการบริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ยุคดิจิทัล
3. เพื่อประเมินคุณภาพของนวัตกรรมการบริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ยุคดิจิทัล

การทบทวนวรรณกรรม

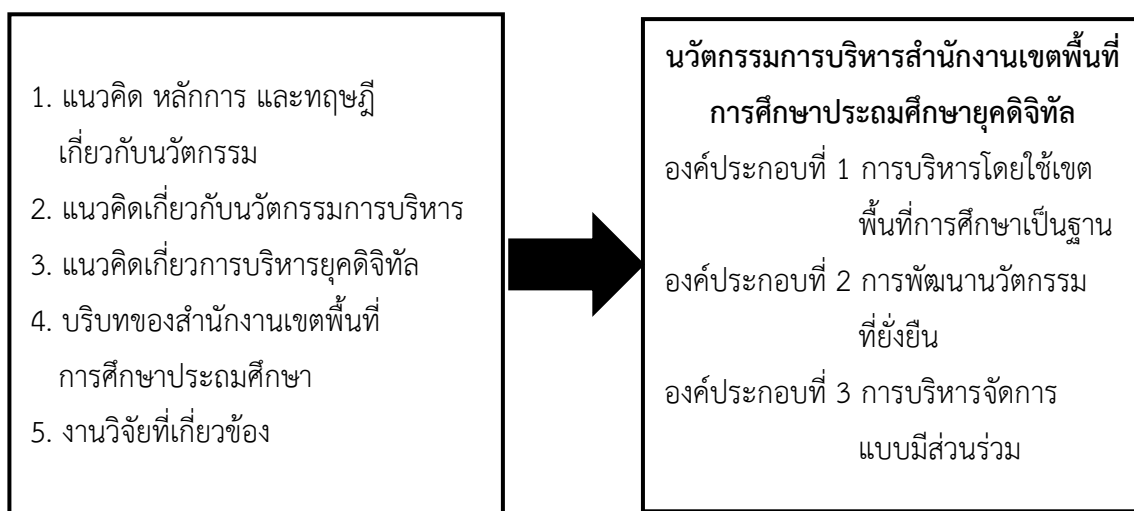
ผู้วิจัยศึกษาเอกสาร บทความวิชาการ วารสาร แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับนวัตกรรมการบริหาร รวมทั้งแนวคิดเกี่ยวกับนวัตกรรมการบริหาร แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารยุคดิจิทัล บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา และเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิและผู้ที่เกี่ยวข้อง มาสรุปเป็นเป็นตัวแปรเพื่อสร้างเป็นข้อคำถามของแบบสอบถาม

จากนวัตกรรม (Innovation) สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (2547) ได้ให้ความหมายของ คำว่า นวัตกรรม คือ “สิ่งใหม่ที่เกิดจากการใช้ความรู้และความคิดสร้างสรรค์ที่มีประโยชน์ต่อเศรษฐกิจและสังคม” ได้เข้ามามีบทบาทและมีความสำคัญอย่างมากต่อการบริหารจัดการงานของภาครัฐในปัจจุบัน โดยภาครัฐต้องมีการปรับตัวเพื่อให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลงเพื่อตอบสนอง ความต้องการของประชาชน และในปัจจุบันได้มีการปรับเปลี่ยนทั้งการถ่ายโอนอำนาจการปกครองจากส่วนกลางเพื่อลงสู่ท้องถิ่นมากยิ่งขึ้น โดยการแสวงหาแนวทางการนำมา ซึ่งแนวคิดและวิธีการต่าง ๆ เพื่อให้องค์กรรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง ดังนั้นนวัตกรรมจึงมีความสำคัญอย่างมากต่อภาครัฐ สำหรับบทล เหลืองภิรมย์ (2555) กล่าวว่า ปัจจุบันเป็นที่ยอมรับว่า นวัตกรรมมีส่วนสำคัญในการเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน ในปัจจุบัน นอกจากนั้นนวัตกรรมก็มักเกิดขึ้นในสถาบันการศึกษาหรือสถาบันวิจัย เนื่องจากมีการกิจการแสวงหาความรู้และสร้างนวัตกรรมใหม่ และสามารถเกิดขึ้นที่ภาครัฐได้เช่นเดียวกัน แต่จำเป็นต้องมีวิธีการที่เหมาะสม สร้างพื้นที่ปลอดภัยให้ทดลองและสามารถล้มเหลวได้ ทั้งนี้นวัตกรรมภาครัฐที่ดีจะมีประโยชน์และสร้างผลกระทบเป็นอย่างมากต่อการให้บริการประชาชน ให้มีความสะดวก รวดเร็ว สร้างสรรค์ โดนใจ และมีต้นทุนที่ต่ำ (ประกาย ชีระวัฒนากุล และธรรารัตนณฤมิตร, 2564)

กรอบแนวคิดการวิจัย

งานวิจัยนี้ เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed- Method research) เรื่อง “นวัตกรรมการบริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์” โดยวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) และการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาในกลุ่มพื้นที่การศึกษาประจำเขตตรวจราชการที่ 4 อยู่ใน 4 จังหวัด มีทั้งหมด 6 เขตพื้นที่การศึกษา ได้แก่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1, 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1, 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร จำนวน 6,890 คน กลุ่มตัวอย่าง รวมทั้งหมด 379 คน โดยผู้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากสูตรของ ยามาเน่ (Yamane,1973) และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยมีรายละเอียด ดังนี้

แผนภาพที่ 1 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัย ได้กำหนดรายละเอียด และขั้นตอนการดำเนินการวิจัยไว้เป็น 3 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 วิเคราะห์องค์ประกอบนวัตกรรมการบริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ยุคดิจิทัล ผู้วิจัยศึกษาค้นคว้าแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร บทความวิชาการ วารสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ ที่เกี่ยวข้องกับนวัตกรรมการบริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา รวมทั้งแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล และดำเนินการเก็บข้อมูล จากผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ได้ข้อมูลว่านวัตกรรมของเราควรจะได้อะไร ข้อมูลอะไร แนวคิดการบริหารงานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ทั้ง 6 เขต ได้แก่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1, 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1, 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร จำนวน 6,890 คน กลุ่มตัวอย่าง รวมทั้งหมด 379 คน การวิเคราะห์องค์ประกอบนวัตกรรมการบริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ยุคดิจิทัล จากผู้ทรงคุณวุฒิและผู้ที่เกี่ยวข้องมาสรุปเป็นเป็นตัวแทนเพื่อสร้างเป็นข้อคำถามในแบบสอบถาม และนำแบบสอบถามที่ผ่านการหาคุณภาพไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สถิติการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory factor analysis : EFA) พบว่าตัวแปรทั้ง 180 ตัว มีค่าเฉลี่ยอยู่ระดับมากถึงระดับมากที่สุด

ขั้นตอนที่ 2 เพื่อสร้างนวัตกรรมการบริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ยุคดิจิทัล ในขั้นตอนนี้จะเป็นการสร้างนวัตกรรมการบริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ยุคดิจิทัล

2.1 นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาวิเคราะห์ในขั้นตอนที่ 1 มาสังเคราะห์และสรุปประเด็นสำคัญเพื่อเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาก่อนสนทนากลุ่ม

2.2 สนทนากลุ่มเพื่อตรวจสอบความเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบนวัตกรรมการบริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี ผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิแบบเจาะจง (purposive method) จำนวน 12 คน ประกอบด้วยผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้บริหารการศึกษา ผู้อำนวยการสถานศึกษา อาจารย์มหาวิทยาลัยและนักวิชาการด้านการศึกษามีความรู้ด้านนวัตกรรมการบริหารการศึกษา

2.3 นำข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่มสรุปผล เพื่อจัดทำรายงานผลการวิจัย

ขั้นตอนที่ 3 เพื่อประเมินคุณภาพของนวัตกรรมการบริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี ตรวจสอบความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความถูกต้อง และประโยชน์ในการนำไปใช้ ผู้วิจัยกำหนดวิธีการศึกษา ดังนี้

3.1 นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาวิเคราะห์ในขั้นตอนที่ 1 และขั้นตอนที่ 2 มาสังเคราะห์และสรุปประเด็นสำคัญ เพื่อเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาก่อน ประเมินคุณภาพของนวัตกรรมการบริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี

3.2 ผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิแบบเจาะจง (purposive method) โดยมีกลุ่มผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ จากการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง จำนวน 7 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารการศึกษาที่มีประสบการณ์การบริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 2 คน และทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์ด้านนวัตกรรมทางการศึกษาและเทคโนโลยีที่มีประสบการณ์ จำนวน 5 คน เพื่อประเมินคุณภาพของนวัตกรรมการบริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี

3.3 นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์สรุปผล เพื่อจัดทำรายงานผลการวิจัยต่อไป

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบนวัตกรรมการบริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี จากการวิเคราะห์องค์ประกอบด้วยวิธีสกัดปัจจัย (Principle Component analysis) และการวิเคราะห์ส่วนประกอบด้วยการหมุนแกนแบบตั้งฉาก (Orthogonal rotation) โดยใช้วิธี (Varimax rotation) สกัดปัจจัยได้ 3 องค์ประกอบ โดยพิจารณาค่าความแปรปรวนของตัวแปร (Eigenvalue) ที่มีค่ามากกว่า 1 ตามเกณฑ์ของไกเซอร์ (Kaiser) และการเลือกตัวประกอบจากจำนวนตัวแปรในแต่ละองค์ประกอบที่ต้องมีตัวแปรบรรยายตั้งแต่ 3 ตัวแปรขึ้นไป และมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ 0.30 ขึ้นไปโดยพบว่าทั้ง 3 องค์ประกอบ ประกอบด้วยตัวแปรจำนวน 180 ตัว และแต่ละองค์ประกอบ ผู้วิจัยตั้งชื่อโดยพิจารณาตัวแปรในแต่ละองค์ประกอบได้ดังนี้ องค์ประกอบที่ 1 การบริหาร

โดยใช้เขตพื้นที่การศึกษาเป็นฐาน มี 66 ตัวแปร องค์ประกอบที่ 2 การพัฒนานวัตกรรมที่ยั่งยืน มี 44 ตัวแปร และองค์ประกอบที่ 3 การบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม มี 70 ตัวแปร

1.2 ผลการสร้างนวัตกรรมการบริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ยุคดิจิทัล ผู้วิจัยนำปัจจัยที่สกัดได้ 3 องค์ประกอบ มาจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) จากประเด็นการสนทนากลุ่มจากผู้ทรงคุณวุฒิ 12 ท่าน หลังจากนั้นผู้วิจัยสังเคราะห์และสรุปผลหลังการสนทนากลุ่ม ได้นวัตกรรมการบริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ยุคดิจิทัล ซึ่งเป็นแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ยุคดิจิทัลใน 3 องค์ประกอบดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 การบริหารโดยใช้เขตพื้นที่การศึกษาเป็นฐาน (Using the educational area as a base) คือ กระจายอำนาจการจัดการศึกษาจากการรวมศูนย์อำนาจของระบบราชการไปยังหน่วยปฏิบัติที่เป็นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีการแบ่งอำนาจกันระหว่างสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อให้การจัดการศึกษาสนองต่อความต้องการของผู้เรียนและประชาชนได้มากที่สุด มีการบริหารงานในรูปของคณะกรรมการที่มาจากความร่วมมือของประชาชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา โดยผู้บริหารมีความสำคัญยิ่งในการเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการศึกษา ด้านงบประมาณ ด้านวิชาการ ด้านบุคลากร และด้านบริหารทั่วไป โดยการมีส่วนร่วมและกระจายอำนาจ ทั้งนี้ผู้บริหารต้องคำนึงการจูงใจให้บุคลากรเต็มใจและตั้งใจปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถ มีระบบติดตามความก้าวหน้าของบุคลากร มีการส่งเสริมให้บุคลากรบูรณาการทำงาน โดยใช้รูปแบบที่เหมาะสมกับบริบทของงาน อีกทั้งมีการพัฒนาบุคลากรตลอดเวลา ผู้บริหารมีการส่งเสริมให้มีพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา กำหนดมาตรฐานคุณภาพการศึกษา และจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษา ทุกระดับและทุกประเภทการศึกษา มีการวิเคราะห์ปัญหาที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา และหน่วยงาน สร้างความเชื่อมั่นให้กับบุคลากร กำหนดความคาดหวังในความสำเร็จของตนเองได้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มีวัฒนธรรมองค์กรที่ชัดเจน ผู้บริหารมีหลักการกระจายอำนาจ มีการมอบหมายหน้าที่ให้ผู้ปฏิบัติงานที่ได้รับอย่างเต็มที่ สามารถใช้ดุลยพินิจของตนได้โดยเน้นผลงานที่เกิดขึ้นเป็นหลักสายการบังคับบัญชาที่แบ่งตามหน้าที่การทำงานของแต่ละฝ่ายไว้อย่างชัดเจน ให้บุคลากรรับรู้ถึงสภาพแวดล้อมภายนอกที่บุคลากรต้องรับมือ เช่น บริบทสำนักงาน และวัฒนธรรมของหน่วยงาน **องค์ประกอบที่ 2 การพัฒนานวัตกรรมที่ยั่งยืน** (Sustainable innovation development) คือ การริเริ่ม พัฒนา สร้าง หรือนำนวัตกรรมเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการพัฒนานวัตกรรม รูปแบบการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน มาประยุกต์ใช้กับการจัดการเรียนการสอนของครู หรือมีคลังสื่อการเรียนรู้ของครูผู้สอน ให้เกิดการพัฒนาสถานศึกษาอย่างยั่งยืน และการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม เป็นการที่ผู้บริหารใช้การจูงใจให้บุคคลผู้ปฏิบัติงานหรือผู้ที่เกี่ยวข้องได้มีโอกาสมีส่วนร่วมในการคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติงาน ร่วมรับผิดชอบ เพื่อพัฒนางานที่ปฏิบัติให้มีคุณภาพสูงสุด ซึ่งเป็นการเปิด

โอกาสให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลได้มีส่วนเกี่ยวข้องในการปฏิบัติงาน ไม่ว่าจะเป็นทางตรงหรือทางอ้อมในลักษณะของการรับรู้ ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ ตลอดจนการประเมินผลให้ทุกฝ่ายได้สำนึกในหน้าที่และความรับผิดชอบร่วมกัน อันจะนำไปสู่เป้าหมายขององค์กร โดยเน้นความสามารถของผู้บริหารและทักษะการนำนวัตกรรมมาใช้เพื่อให้ระบบการศึกษามีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล ซึ่งเป็นการพัฒนาวิสัยทัศน์และกลยุทธ์ในการบริหาร พัฒนาแนวคิด ระบบ รูปแบบ วิธีการ เครื่องมือใหม่ทางการบริหารของผู้บริหาร ที่นำมาใช้ในการแก้ปัญหาและบริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ประสิทธิภาพ และยั่งยืน ผู้บริหารมีการปรับปรุงและสร้างสรรค์รูปแบบการบริหารในด้านต่าง ๆ เช่น การวางแผน การควบคุม การสั่งการ มีแนวทางการพัฒนาหน่วยงานไปสู่ความสำเร็จ มีการสื่อสารหลายช่องทาง สร้างให้บุคลากรปฏิบัติงานด้วยความเคารพซึ่งกันและกัน พร้อมมีการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงาน บุคลากรมีความภาคภูมิใจที่เข้าได้มาปฏิบัติหน้าที่ในหน่วยงาน ผู้บริหารมีความคิดสร้างสรรค์สร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ เสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากับสถานศึกษา ผู้บริหารมีความสามารถในการจูงใจและแนวทางผู้ร่วมงานเพื่อให้เกิดความสำเร็จในการปฏิบัติงาน สามารถยึดหลักความคุ้มค่า มีการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างประหยัดและเกิดประโยชน์สูงสุด มีหลักความเป็นอิสระและความรับผิดชอบต่อผลสัมฤทธิ์ของงานเป็นสำคัญ ผู้บริหารสนับสนุนและส่งเสริมให้มีการทำงานเป็นทีมด้วยบรรยากาศที่สนุกสนาน และได้รับผลตอบแทนอย่างทั่วถึง และดูแล เอาใจใส่ครู บุคลากร และนักเรียนอย่างใกล้ชิด

และองค์ประกอบที่ 3 การบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม (Participatory management) คือ การเปิดโอกาสให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลได้มีส่วนเกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานในลักษณะของการรับรู้ ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ ตลอดจนการประเมินผลให้ทุกฝ่ายได้สำนึกในหน้าที่และความรับผิดชอบร่วมกัน อันจะนำไปสู่เป้าหมายขององค์กร โดยผู้บริหารมีการส่งเสริมบุคลากรใช้ ICT ในการปฏิบัติงาน มีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผล การใช้นวัตกรรมการบริหารและปรับปรุงให้มีคุณภาพสูงขึ้น และกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบให้แก่บุคลากรผู้ทำหน้าที่ติดตามและประเมินผลอย่างชัดเจน ยอมรับการทำงานของบุคลากร ในการตัดสินใจร่วมกันคิด ร่วมกันทำ อีกทั้งผู้บริหารจัดสรรแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกโรงเรียนให้กับสถานศึกษา มีการจัดสภาพแวดล้อมของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ให้มีความเป็นระเบียบสวยงาม พร้อมมีการชี้แนะ (Coaching) เพื่อให้บุคลากรเกิดมุมมองความเชื่อมต่อสถานการณ์ต่าง ๆ จนส่งผลต่อการจัดการกับสภาพแวดล้อม ที่ท้าทายความสามารถแก้ไขปัญหาการดำเนินงานให้ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ผู้บริหารและบุคลากรมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในการกำหนดเป้าหมายการทำงาน พัฒนาระบบการบริหารจัดการและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

1.4 ผลการประเมินนวัตกรรมการบริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายุคดิจิทัล โดยใช้แบบสัมภาษณ์และแสดงความคิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน จากการพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิที่ พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 7 คน มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า นวัตกรรมการบริหาร

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี มีความเหมาะสม เป็นไปได้ ถูกต้องและสามารถนำไปใช้ได้จริง เพราะการบริหารโดยใช้เขตพื้นที่การศึกษาเป็นฐาน เป็นการกระจายอำนาจการจัดการศึกษาจากการรวมศูนย์อำนาจของระบบราชการไปยังหน่วยปฏิบัติที่เป็นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีการแบ่งอำนาจกันระหว่างสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อให้การจัดการศึกษาสนองต่อความต้องการของผู้เรียนและประชาชนได้มากที่สุด มีการบริหารงานในรูปของคณะกรรมการที่มาจากความร่วมมือร่วมใจของประชาชน ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ส่วนการพัฒนานวัตกรรมที่ยั่งยืน เป็นการริเริ่ม พัฒนา สร้าง หรือนำนวัตกรรมเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการพัฒนานวัตกรรมจัดการเรียนรู้ทำให้เกิดการพัฒนาสถานศึกษาอย่างยั่งยืน และการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม เป็นการเปิดโอกาสให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลได้มีส่วนเกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานในลักษณะของการรับรู้ ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ ตลอดจนการประเมินผลให้ทุกฝ่ายได้สำนึกในหน้าที่และความรับผิดชอบร่วมกัน อันจะนำไปสู่เป้าหมายขององค์กร

อภิปรายผล

การอภิปรายผล สามารถอภิปรายตามวัตถุประสงค์ดังนี้

1. การวิเคราะห์องค์ประกอบนวัตกรรมการบริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี ผลที่ได้จากการวิจัยพบว่า องค์ประกอบนวัตกรรมการบริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ (1) การบริหารโดยใช้เขตพื้นที่การศึกษาเป็นฐาน (2) การพัฒนานวัตกรรมที่ยั่งยืน และ (3) การบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม และเมื่อพิจารณาตามลำดับขององค์ประกอบสามารถอภิปรายในแต่ละองค์ประกอบดังนี้

องค์ประกอบ การบริหารโดยใช้เขตพื้นที่การศึกษาเป็นฐาน เนื่องจากการจัดการศึกษาแบบเขตพื้นที่การศึกษา เป็นการจัดการศึกษาในรูปแบบของการใช้พื้นที่เป็นฐานที่มุ่งความเป็นอิสระ คล่องตัวในการบริหารจัดการที่ใกล้ชิดประชาชน และหน่วยปฏิบัติหรือสถานศึกษาตอบสนองต่อการแก้ปัญหาได้สอดคล้องกับสถานการณ์และฉับไว ที่คำนึงถึงความแตกต่าง จุดแข็งความมีลักษณะเฉพาะของสังคมและวัฒนธรรมของท้องถิ่น รองรับการกระจายอำนาจการบริหารการศึกษาจากกระทรวงศึกษาธิการ สอดคล้องกับแนวคิดการบริหารจัดการศึกษาโดยยึดเขตพื้นที่การศึกษาเป็นฐานตามพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่แก้ไขเพิ่มเติมเป็นพระราชบัญญัติที่เป็นการปฏิรูปการศึกษาของชาติ ให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมสร้างเสริมความรู้ มีความหลากหลายในทางปฏิบัติโดยเฉพาะการบริหารและการจัดการในเขตพื้นที่ เพื่อรองรับการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาจากกระทรวงทั้งด้านด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบริหารงานบุคคลและด้านบริหารทั่วไป **องค์ประกอบ การพัฒนานวัตกรรมที่ยั่งยืน** เนื่องจากการบริหารสถานศึกษาในยุคโลกาภิวัตน์และยุคของการปฏิรูปการศึกษาและการกระจายอำนาจทางการศึกษาจากส่วนกลางไปสู่ระดับสถานศึกษา องค์กรหรือหน่วยงานต้องมีความพร้อมในการเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรมในการรองรับนวัตกรรมเพื่อการบริหาร

ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องมีความรู้ ความเข้าใจ และมีเครื่องมือในการบริหารจัดการ นวัตกรรม มีการพัฒนานวัตกรรมเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารสถานศึกษาไปสู่เป้าหมาย การบริหารสถานศึกษาแนวใหม่จึงจำเป็นต้องนำนวัตกรรม มาเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการ สอดคล้องกับงานวิจัยของสมบัติ นามบุรี (2562) ศึกษาวัตกรรมและการบริหารจัดการ พบว่าองค์กรที่สามารถ สร้างสรรค์นวัตกรรมได้ต้องมีผู้บริหารที่มีความมุ่งมั่นในการสร้างนวัตกรรม การมีบรรยากาศใน การทำงานที่สนับสนุนการสร้างนวัตกรรม สอดคล้องกับ อีรศักดิ์ อุปรมย์ อุปไมยอริชัย และสุชาติ บางวิเศษ (2560) กล่าวว่า แนวคิดการบริหารและการจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างการพัฒนาที่ยั่งยืนเกิด จากการจัดการศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 และสอดคล้องกับหลักการพัฒนา ประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ยึดหลัก “การพัฒนาที่ยั่งยืน” โดยที่ เป้าหมายและตัวชี้วัดต้องสอดคล้องกับกรอบเป้าหมายการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อมที่ องค์กรระหว่างประเทศโดยสหประชาชาติกำหนดขึ้น คือ การพัฒนาที่ยั่งยืน **องค์ประกอบ การบริหาร จัดการแบบมีส่วนร่วม** เนื่องจากการบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับผู้มีส่วนร่วม ซึ่งจะมี ผลประโยชน์เป็นแรงผลักดันให้เกิดการมีส่วนร่วมและเกิดความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารกับ ผู้ได้บังคับบัญชา มุ่งเน้นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ สอดคล้องกับ Cohen, M. J. & Norman, T. U., (1980) ได้เสนอแนวคิดเรื่องการมีส่วนร่วมโดยมุ่งเน้นเกี่ยวกับการสร้างโอกาสให้สมาชิก ของชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วม ช่วยเหลือและเข้ามามีอิทธิพลต่อกระบวนการดำเนินกิจกรรมการพัฒนา การมีส่วนร่วมในการพัฒนานั้น ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ 1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making) ได้แก่ ริเริ่ม ตัดสินใจ ดำเนินการตัดสินใจ และตัดสินใจปฏิบัติการ 2) การมีส่วนร่วมในการลงมือ ปฏิบัติ(Implementation) เช่น การสนับสนุนด้านทรัพยากร การบริหารจัดการ และการประสานขอความ ช่วยเหลือ 3) การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ (Benefits) ไม่ว่าจะเป็น ผลประโยชน์ทางด้านวัตถุ ผลประโยชน์ทางสังคม หรือผลประโยชน์ส่วนบุคคล 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation) เกี่ยวกับการ ควบคุมและการตรวจสอบการดำเนินการทั้งหมด และแสดงถึงการปรับตัวในการมีส่วนร่วม นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ กิตติยา ระวะนาวิก (2565) ทำวิจัย เรื่อง นวัตกรรมการบริหาร จัดการเพื่อการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่น พบว่า นวัตกรรมการบริหารจัดการเพื่อการมี ส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นมีต้นทุนทางสังคมสำคัญเป็นสิ่งที่ผลักดันให้เกิดการมีส่วนร่วมใน ชุมชนเป็นการร่วมกลุ่มการสร้างเครือข่าย การประสานงานทั้งภายในและภายนอกชุมชนสร้างเสริมพลังใน ชุมชน เกิดเศรษฐกิจและสังคมดีขึ้น โดยเน้นการใช้ทรัพยากรภายในชุมชนสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ ๆ เกิดการร่วมคิด ร่วมทำร่วมวางแผนเกิดขึ้นในชุมชน เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนา ชุมชนทั้งทางตรงและทางอ้อม โปร่งใส ตรวจสอบได้จนประสบความสำเร็จพร้อมเป็นแบบอย่างที่ดีอย่าง ยั่งยืน

2. การสร้างนวัตกรรมการบริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี ประกอบด้วย พบว่า นวัตกรรมการบริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1 การบริหารโดยใช้เขตพื้นที่การศึกษาเป็นฐาน 2 การพัฒนานวัตกรรมที่ยั่งยืน และ 3. การบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม ทั้งนี้เพราะนวัตกรรมที่ได้ประกอบด้วย องค์ประกอบที่มีเหมาะสมกับสภาพปัจจุบันมีความเปลี่ยนแปลงโครงสร้างการจัดการศึกษา ซึ่งเป็นผล ประกอบกับกระแสการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก และเปลี่ยนแปลงในการจัดกิจกรรมในทุก ๆ ด้าน รวมทั้งระบบการศึกษาไทยที่มีความจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนไปให้ทันกับกระแสโลก ทำเพื่อยกระดับ มาตรฐานการศึกษาไปสู่ผู้เรียนที่มีคุณภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชวน ภารังกุล (2552) ที่พบว่า นวัตกรรมการบริหารโรงเรียนชายแดนภูมิภาคตะวันตก ประกอบด้วย 9 องค์ประกอบ คือ 1) ภาวะผู้นำ 2) การพัฒนานวัตกรรม 3) การกระจายอำนาจ 4) การวางแผน 5) การจัดการความรู้ 6) การใช้โรงเรียน เป็นฐาน 7) การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ 8) การยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ และ 9) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิศณุ ทองเลิศ (2555) ได้ศึกษานวัตกรรมการบริหารงาน อาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในสถานศึกษาอาชีวศึกษา พบว่า นวัตกรรมการบริหารงานอาชีวศึกษาระบบ ทวิภาคีในสถานศึกษาอาชีวศึกษา มี 7 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การบริหารการจัดการอาชีวศึกษาระบบ ทวิภาคี 2) ระบบการดำเนินงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี 3) นโยบายการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี 4) ความร่วมมือการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี 5) การวัดและการประเมิน 6) หลักสูตร และ 7) คุณลักษณะของผู้บริหาร

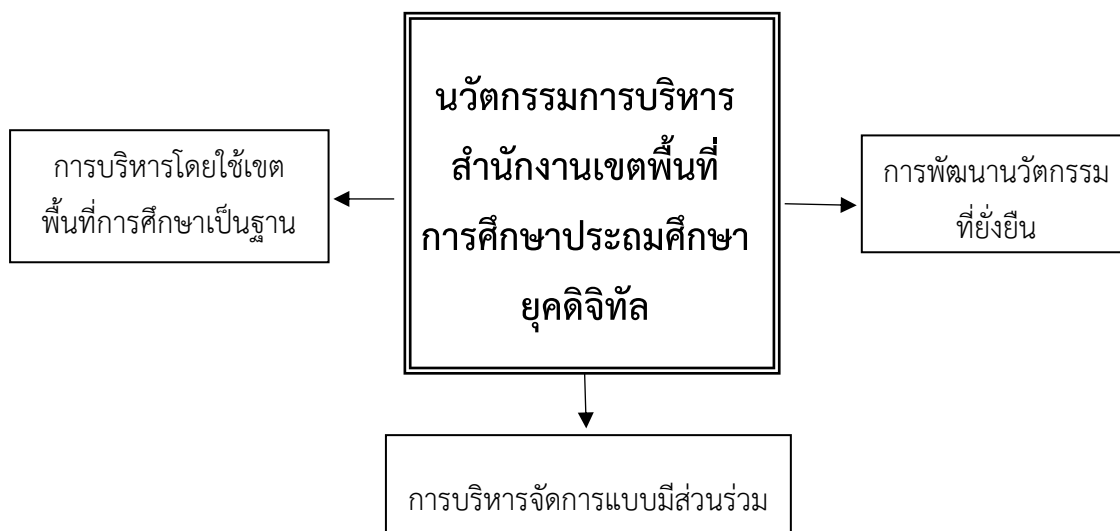
3. การประเมินคุณภาพนวัตกรรมการบริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิ มีความเห็นสอดคล้องกันว่า นวัตกรรมการบริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุทัยธานี มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ถูกต้อง และเป็นประโยชน์ สามารถใช้เป็น แนวทางในการบริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานีได้ ทั้งนี้เพราะนวัตกรรมที่ได้ วิเคราะห์มาจากแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการ และนวัตกรรมที่เกี่ยวข้องกับการ นวัตกรรมการบริหาร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจรรุวรรณ นาดัน (2556) ทำวิจัย เรื่อง นวัตกรรมการ บริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก พบว่า ผลการยืนยันโดยทรงคุณวุฒิ ได้พิจารณาโดยมีความเห็นที่ สอดคล้องกันว่า นวัตกรรมที่ได้สามารถนำไปเป็นข้อมูลพื้นฐานเพื่อกำหนดนโยบาย และเป็นแนวทาง ในการพัฒนาและส่งเสริมคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็ก

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

นวัตกรรมการบริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานีในกลุ่มพื้นที่การศึกษา ประจำเขตตรวจราชการที่ 4 อยู่ใน 4 จังหวัด มีทั้งหมด 6 เขตพื้นที่การศึกษา ต้องมีการปรับตัวให้เข้า กับ การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและการสื่อสารที่รวดเร็ว เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ

การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลช่วยในการจัดการข้อมูลและการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ นำไปสู่การบริหารจัดการที่ดีขึ้นและการให้บริการที่ตอบสนองต่อความต้องการของนักเรียนและครูได้ดีขึ้น

แผนภาพที่ 2 นวัตกรรมการบริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายุคดิจิทัล

สรุป

จากการวิจัยเรื่อง นวัตกรรมการบริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายุคดิจิทัล สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้ 1. ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบนวัตกรรมการบริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายุคดิจิทัล ได้ 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) องค์ประกอบการบริหารโดยใช้เขตพื้นที่การศึกษาเป็นฐาน มี 66 ตัวแปร 2) องค์ประกอบการพัฒนาที่ยั่งยืน มี 44 ตัวแปร และ 3) องค์ประกอบการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม มี 70 ตัวแปร 2. ผลการสร้างนวัตกรรมการบริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายุคดิจิทัล พบว่า นวัตกรรมการบริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายุคดิจิทัล คือแนวคิดที่ใช้ในการบริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายุคดิจิทัล ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) องค์ประกอบการบริหารโดยใช้เขตพื้นที่การศึกษาเป็นฐาน 2) องค์ประกอบการพัฒนาที่ยั่งยืน และ 3) องค์ประกอบการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม และ 3. ผลการประเมินคุณภาพนวัตกรรมการบริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายุคดิจิทัล พบว่า นวัตกรรมการบริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายุคดิจิทัล มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ถูกต้อง และเป็นประโยชน์ สามารถใช้เป็นแนวทางในการบริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายุคดิจิทัลได้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผู้บริหารควรควรมีการบริหารโดยมีการกระจายอำนาจการจัดการการศึกษาจากการรวมศูนย์อำนาจของระบบราชการไปยังหน่วยปฏิบัติที่เป็นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อให้การจัดการศึกษาสนองต่อความต้องการของผู้เรียนและประชาชนได้มากที่สุด มีการมอบหมายหน้าที่ให้ผู้ปฏิบัติงานที่ได้รับ อย่างเต็มที่ สามารถใช้ดุลยพินิจของตนได้โดยเน้นผลงานที่เกิดขึ้นเป็นหลักสายการบังคับบัญชาที่แบ่งตามหน้าที่การทำงานของแต่ละฝ่ายไว้อย่างชัดเจน

1.2 ผู้บริหารควรให้สถานศึกษาริเริ่ม พัฒนา สร้าง หรือนำนวัตกรรมเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการพัฒนานวัตกรรม พัฒนาแนวคิด ระบบ รูปแบบ วิธีการ เครื่องมือใหม่ทางการบริหารของผู้บริหารที่นำมาใช้ในการแก้ปัญหาและบริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ประสิทธิภาพและยั่งยืน

1.3 ผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลได้มีส่วนเกี่ยวข้องในการปฏิบัติงาน ในลักษณะของการรับรู้ ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ เพื่อให้การดำเนินงานประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ มีการกำหนดเป้าหมายการทำงาน พัฒนาระบบการบริหารจัดการและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในอนาคต

2.1 ควรวิจัยระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

2.2 ควรวิจัยเกี่ยวกับความต้องการในการพัฒนาทักษะและความรู้ของบุคลากรในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- จุฬาลักษณ์ โสระพันธ์. (2564). *บทบาทของผู้บริหารการศึกษายุคดิจิทัล*. นนทบุรี: ศูนย์พัฒนาและประยุกต์วิชาการ ศึกษาศาสตร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมธิราช.
- ธัชกรณ วชิรมน. (2566). *องค์การใหญ่ปรับตัวอย่างไรให้อยู่ รอดในยุคดิจิทัล*. สืบค้น 17 พฤษภาคม 2566. จาก <https://www.bangkokbiznews.com/blog/detail/645281>.
- นพดล เหลืองภิรมย์. (2555). *การจัดการนวัตกรรม*. กรุงเทพมหานคร. ดวงกลมพัลลภสิงห์.
- ธีรศักดิ์ อุปรมัย อุบไมยอริชัย และสุชาติ บางวิเศษ. (2560). *การบริหารและการจัดการศึกษาสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน*. สืบค้น 30 กรกฎาคม 2567. จาก <https://www.nupress.grad.nu.ac.th/shop/product/978-616-426-183-9/>.

- ประกาย อีระวัฒนากุล และธราธร รัตนนฤมิตร. (2564). *นวัตกรรมภาครัฐ: จุดคานงัดพลิกโฉมประเทศไทย*. สืบค้น 26 กุมภาพันธ์ 2566. จาก <https://www.bangkokbiznews.com/blogs/columnist/121579>.
- รัชยา เรืองศรี. (2562). *ปฏิรูปธุรกิจให้รอดในยุคดิจิทัล = Digital darwinism*. กรุงเทพมหานคร: ซี เอ็ดดูเคชั่น จำกัด.
- ศรเนตร อารีโสภณพิเชฐ. (2561). นวัตกรรมการบริหารการศึกษาสู่การเปลี่ยนแปลง 4 เรือนรู้. *วารสารครูศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*, 46(4), 534-553.
- สมบัติ นามบุรี. (2562). นวัตกรรมและการบริหารจัดการ. *วารสารวิจัยวิชาการ*, 2(2), 121-134.
- สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ. (2547). *การจัดการนวัตกรรมสำหรับผู้บริหาร*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ.
- Cohen, M. J. & Norman, T. U. (1980). *Participations Place in Rural Development: Seeking Clarity Through Specificity*. New York: World Development.